

УДК 657 : 387.147
JEL Classification I20, M40

Ясишена Валентина

к.е.н., доцент

кафедра бухгалтерського обліку і аудиту
Вінницький навчально-науковий інститут економіки
Тернопільського національного економічного університету
Вінниця, Україна

E-mail: valentya.yasyshena@gmail.com

Головай Надія

к.е.н., доцент

кафедра бухгалтерського обліку і аудиту
Вінницький навчально-науковий інститут економіки
Тернопільського національного економічного університету
Вінниця, Україна

E-mail: nadyagolovay@gmail.com

ПРОБЛЕМИ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ОБЛІКОВИХ ДИСЦИПЛІН

Анотація

Вступ. В сучасних умовах жорсткої конкуренції, швидкого технологічного прогресу, зростання інформаційних ресурсів, глобалізації багатьох явищ життя – ринок праці висуває високі вимоги до обліково-аналітичних працівників. Облікові працівники повинні володіти високими практично-професійними навичками, творчо підходити до вирішення завдань, уміти вирішувати проблемні ситуації, швидко підлаштовуватися до змін у законодавчій сфері та ринковій економіці тощо. Для підготовки високоякісних облікових працівників необхідно дослідити проблеми щодо удосконалення методики викладання облікових дисциплін, які б враховували особливості сучасного розвитку суспільства і потреб економіки.

Методи. Теоретичною й методологічною основою дослідження є праці провідних вітчизняних вчених з теорії і методології педагогіки, бухгалтерського обліку, законодавчі та нормативні акти з питань освіти і обліку. Методика дослідження базується на теоретичних розробках та науковому інструментарії, що включає: експрес-опитування і анкетування студентів, викладачів й головних бухгалтерів; критичний аналіз і системний підхід при дослідженні форм проведення навчальних занять з урахуванням облікової специфіки; групування і узагальнення результатів.

Результати. Обґрунтовано необхідність підвищення ролі викладача під час викладання облікових дисциплін з метою економічного розвитку держави, інтелектуального розвитку нації та підвищення професійної компетентності фахівців з обліку. Розкрито низку проблем методичного характеру, які впливають на підготовку облікових фахівців з метою їх усунення і підвищення якості підготовки спеціалістів. Розглянуто важливість використання активних методів навчання. Розглянуто, охарактеризовано і систематизовано різні види лекцій, практичних, лабораторних і семінарських занять з метою активізації засвоєння знань студентами. Розглянуто сучасні підходи до підвищення професійно-практичної підготовки фахівців з обліку.

Перспективи. В умовах стрімкого розвитку суспільства і економіки необхідно посилювати роль і значення бухгалтерської професії з впровадженням безперервного підвищення кваліфікації бухгалтерів протягом всієї їх професійної діяльності.

Ключові слова: методика викладання, облікові дисципліни, методи навчання, лекції, практичні заняття, види практик.

Вступ.

На сьогоднішній день в умовах жорсткої конкуренції, швидкого технологічного прогресу, збільшення інформаційних ресурсів, появи нових форм управління та структур підприємств, глобалізації багатьох явищ життя – ринок праці виставляє високі вимоги до спеціалістів, які закінчили ВНЗ і претендують на посади обліково-аналітичних працівників (бухгалтера, бухгалтера з податкових розрахунків, бухгалтера з управлінського обліку, касира, замісника головного

бухгалтера, аудитора, внутрішнього аудитора, аналітика, головного бухгалтера тощо). Сучасні спеціалісти з обліку повинні володіти високими практично-професійними навичками, мати розвинені комунікативні якості, високий рівень емоційного контролю, бути чесними, самостійними, тактовними, дипломатичними, відповідальними, активними, творчо підходити до вирішення завдань, уміти вирішувати проблемні ситуації, швидко підлаштовуватися до змін у законодавчій сфері та ринковій економіці тощо. Проблема удосконалення методики викладання облікових дисциплін, яка б враховувала особливості сучасного розвитку і потреб економіки, залишається невирішеною, що і зумовлює подальше дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Значний внесок у дослідження питань теорії та практики методики викладання економічних дисциплін здійснили: Аксьонова О. В., Балягіна Т. А., Богорад М. А., Ковальчук Г. О., Грицуленко С. І., Потапова-Сінько Н. Ю., Гарбера К. М., а саме методики викладання облікових дисциплін такі вчені, як: Бутинець Ф. Ф., Вербило О. Ф., Карпенко О. В., Малюга Н. М., Чижевська Л. В. та інші науковці. Однак виокремлення проблем методики викладання облікових дисциплін і розкриття шляхів їх вирішення, а також систематизації форм проведення навчальних занять з урахуванням облікової специфіки є невирішеними, що і визначає проблематику дослідження.

Мета.

Дослідження методичних підходів до викладання облікових дисциплін, виокремлення проблемних питань методики викладання облікових дисциплін і накреслення шляхів їх вирішення, а також систематизація форм проведення навчальних занять з урахуванням облікової специфіки.

Методологія дослідження.

Для досягнення поставленої мети використовувались такі методи: аналіз і синтез, індукція та дедукція, абстрагування та узагальнення, порівняння (під час проведення теоретичних узагальнень та формулювання висновків); системний підхід (при дослідженні форм проведення навчальних занять з урахуванням облікової специфіки).

Методологічною основою дослідження слугували теоретичні розробки вчених з питань методики викладання економічних і облікових дисциплін. Інформаційною базою дослідження стали навчально-методичні праці й публікації вітчизняних та іноземних вчених з цих питань, чинні вітчизняні законодавчо-нормативні документи з питань вищої освіти, фахові наукові видання, Інтернет-ресурси інші.

Результати.

Методиці викладання облікових дисциплін у ВНЗ повинно надаватися важливе значення. Тому, вона має весь час удосконалюватися для забезпечення економіки сучасними і висококваліфікованими фахівцями.

Відповідно до Розділу 6, Статті 26 Закону України «Про вищу освіту» основними завданнями вищого навчального закладу є [7]:

1) провадження на високому рівні освітньої діяльності, яка забезпечує здобуття особами вищої освіти відповідного ступеня за обраними ними спеціальностями;

2) для університетів, академій, інститутів – провадження наукової діяльності шляхом проведення наукових досліджень і забезпечення творчої діяльності учасників освітнього процесу, підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації і використання отриманих результатів в освітньому процесі;

3) участь у забезпеченні суспільного та економічного розвитку держави через формування людського капіталу;

4) формування особистості шляхом патріотичного, правового, екологічного виховання,

утвердження в учасників освітнього процесу моральних цінностей, соціальної активності, громадянської позиції та відповідальності, здорового способу життя, вміння вільно мислити та самоорганізовуватися в сучасних умовах;

5) забезпечення органічного поєднання в освітньому процесі освітньої, наукової та інноваційної діяльності;

6) створення необхідних умов для реалізації учасниками освітнього процесу їхніх здібностей і талантів;

7) збереження та примноження моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства;

8) поширення знань серед населення, підвищення освітнього і культурного рівня громадян;

9) налагодження міжнародних зв'язків та провадження міжнародної діяльності в галузі освіти, науки, спорту, мистецтва і культури;

10) вивчення попиту на окремі спеціальності на ринку праці та сприяння працевлаштуванню випускників.

З цього виходить, що сучасний стан розвитку освіти в нашій країні потребує постійного підвищення ролі викладача, тому що саме діяльність викладача направлена на економічний розвиток держави, на інтелектуальний розвиток нації та формування професійної компетентності фахівця, у т. ч. з обліку.

Методика викладання облікових дисциплін як оптимальне поєднання загальнодидактичних методів, прийомів та засобів навчання є світоглядною дисципліною, яка вимагає від викладача відповідного рівня розуміння законів управління та специфіки розвитку бухгалтерського обліку як науки, наявності власного світогляду та економічного способу мислення [3, с. 236].

При викладенні облікових дисциплін виникає низка проблем, які впливають на якість підготовки фахівців, вони стосуються підготовки педагогічних працівників, а також методичних підходів до викладання облікових дисциплін.

Більшість сучасних викладачів облікових дисциплін ніколи не готували себе для роботи в якості педагога. Це найчастіше випускники вузів або практикуючі бухгалтери, які отримали відповідну бухгалтерську, але не педагогічну освіту. Таким викладачам нерідко доводиться на особистому досвіді виробляти власну, далеко не бездоганну, методику викладання облікових дисциплін, повторюючи при цьому багато помилок своїх попередників [8, с. 3].

Також необхідно враховувати, що у вищій школі у багатьох випадках науково-педагогічною діяльністю займаються фахівці без належної психолого-педагогічної підготовки. Деякі викладачі ВНЗ вважають, що для викладацької діяльності достатньо добре знати свою дисципліну, що є не зовсім вірним. Тому у системі формування науково-педагогічних кадрів для вищої школи не приділяється належна увага опануванню головних аспектів психології та педагогіки вищої школи.

На недосконале викладання облікових дисциплін впливає також недостатня компетенція викладача щодо застосування різноманітних видів активних методик навчання, небажання впроваджувати нетрадиційні методики викладання, що пояснюється, деякими з них, більшим витрачанням розумових і фізичних зусиль при однаковій оплаті.

Методика навчання не повинна розкриватися через просту передачу знань від викладача до студента. Традиційні методи навчання сприяють інтелектуальному розвитку, але погано стимулюють розвиток самостійного мислення, тому у результаті відбувається переважання пам'яті над розумінням. При застосуванні класичних методів навчальний процес спрямований на зрозуміння, запам'ятовування та відтворення отриманої від викладача інформації. Педагогічний працівник за допомогою різноманітних методик повинен створювати обстановку, яка буде сприяти розвитку у студентів здібностей до самостійного мислення і міркування, що активно впливає на розвиток вміння розв'язувати проблемні і нестандартні ситуації.

Через методичні прогалини, що викликані скороченням використання активних методів навчання, не формуються дуже важливі якості фахівців як: активність, комунікація, самостійність,

відповідальність, здатність вирішувати проблемні ситуації тощо. Сучасні тенденції навчання повинні бути спрямовані на використання активних методів навчання, а саме: метод проблемного навчання; метод програмованого навчання; метод інтерактивного (комунікативного) навчання.

Проблемне навчання – викладач формулює проблему і показує процес її розв'язання, а студенти контролюють цей процес. Головною метою проблемного навчання є розвиток свідомості людини через розв'язування пізнавальних завдань і проблем, що є неоднозначними і суперечливими. Такий вид навчання сприяє розвитку інтелектуальної і творчої особистості, стимулюванню пошукової діяльності студента, розвитку продуктивного мислення, оволодінню методами навчальної діяльності, підготовці до практичної діяльності. До недоліків віднесено – значні витрати часу, слабка ефективність при засвоєнні нового матеріалу, коли самостійний пошук ще недоступний для студентів.

Програмоване навчання. Виникнення ідеї програмованого навчання пов'язано з підготовкою військових США на початку 50-х років ХХ ст. Ця ідея базувалася на положеннях педагогіки, кібернетики й психології, де категорія управління є центральною для програмування, що асоціюється з ім'ям Б. Ф. Скінера – автора теорії лінійного програмованого навчання.

Головною ідеєю програмованого навчання є формування структури навчального матеріалу, його змісту й обсягу на основі так званих елементів інформації. Зміст кожної теми розбивається на окремі, логічно закінчені частки навчальної інформації – елементи інформації, які розміщуються у визначеній логічній послідовності. При виконанні студентом певних навчальних дій, спрямованих на засвоєння цього елемента, йому пропонується завдання (для контролю й оцінки засвоєння кожної порції пропонованої інформації), на яке він має дати відповідь. Це завдання за змістом повинно відповідати тільки цьому елементу інформації. Такий вид навчання передбачає надання відповідей для самоконтролю, а також надання відповідних вказівок залежно від правильності відповіді. Після надання правильної відповіді, студент приступає до наступного елемента інформації. Тому програмоване навчання за своїм характером можна назвати «покрокове навчання».

Методичні прогалини у викладанні тягнуть за собою те, що при опануванні облікових дисциплін виникає розрив між теоретичними знаннями, які студенти одержують під час аудиторних занять, та їх практичним застосуванням у реальних економічних умовах. Сьогодні значно знижується попит на ринку праці на спеціалістів, що закінчили ВНЗ, через низький рівень їх практичних знань у сфері реального функціонування підприємств.

Для того, щоб у студентів у процесі навчання активно засвоювалися знання і розвивалися всі необхідні уміння і навички, необхідно проводити різні види лекцій, практичних, лабораторних і семінарських занять, які будуть збагачені різноманітними методами навчання, дидактичними і технічними засобами, що активізують зацікавленість студента, його мисленні процеси. Навчальний процес має бути організований таким чином, щоб попередити у студентів намагання автоматично запам'ятовувати (зазубрювати) матеріал.

Види лекцій можна класифікувати за такими ознаками: за місцем лекції у процесі навчання; за методами викладання лекційного матеріалу; за роллю лекції у пізнавальному процесі (табл. 1).

Перед вибором виду лекції викладач повинен осмислити низку важливих важелів, які можуть вплинути на доцільність застосування того чи іншого виду лекції та її ефективність, до них віднесено: яка облікова дисципліна викладається; тема лекції; дидактичні завдання; курс навчання студентів; форма навчання; рівень підготовки студентів (високий, середній, низький); які дисципліни вивчали студенти і які вивчають паралельно з дисципліною, яка викладається; час проведення лекції (перша чи остання пара); коли викладається лекція відповідно до відношенню до всього курсу дисципліни (на початку, в середині, в кінці) тощо.

Практичні заняття є однією з найефективніших і важливих форм проведення навчальних занять, оскільки вони, крім основного призначення, розвивають наукове мислення та мову студентів, допомагають викладачеві краще пізнати інтелектуальний рівень кожного зі студентів, донести до них і поглибити потрібні знання, та перевірити, як ці знання засвоєні. Практичні заняття покликані показати та довести до свідомості студента зв'язок теорії з практикою, створюють

найбільш сприятливі можливості для вивчення облікових дисциплін тощо.

Таблиця 1

Класифікація видів лекцій

За місцем лекції у процесі навчання	За методами викладання лекційного матеріалу	За роллю лекції у пізнавальному процесі
<ul style="list-style-type: none"> — вступна; — тематична (поточна); — заключна (підсумкова); — оглядова 	<ul style="list-style-type: none"> — інформаційно-пояснювальна (традиційна); — лекція-бесіда; — проблемна лекція; — лекція провокація; — лекція-візуалізація; — бінарна лекція; — лекція із запланованими помилками; — лекція-конференція; — лекція-прес-конференція; — лекція-дискусія; — лекція-брифінг; — лекція-«круглий стіл»; — відео-лекція; — лекція-екскурсія; — інтерактивна лекція; — лекція-консультація; — міні-лекція; — лекція-вебінар 	<ul style="list-style-type: none"> — академічна; — публічна (популярна); — комплексна

* складено і узагальнено на основі праць [2, 4, 5, 6].

Ефективним методом для проведення практичних занять є попередня розробка з облікових дисциплін збірників практичних задач і завдань, які давали б можливість проводити розрахунки і робити записи безпосередньо у збірнику. Особливістю облікових задач є те, що вони містять описи господарських операцій, назви нормативних документів, що вимагає використання значного обсягу часу на запис умови і розкриття ходу розв'язання задач.

Під час практичного заняття необхідно створювати робочу обстановку наближену до професійної діяльності, коли бухгалтер для розв'язання облікового завдання, може користуватися різними інформаційними джерелами. Студентів необхідно налаштувати на те, що у сучасному світі їм прийдеться працювати з великими масивами інформації, яка постійно змінюється, тому важливо здобути навик швидко знаходити необхідну інформацію, використовувати її і робити правильні висновки. Викладач повинен чітко вказати студентам, яку інформацію треба вчити напам'ять, а яку одержувати в режимі пошуку.

При викладенні облікових дисциплін, до практичних занять висуваються вимоги, щодо підвищення якості підготовки облікових працівників. В сучасних економічних умовах облікові працівники повинні буди готовими витримувати низку негативних чинників, які тісно пов'язані з цією професією, і є невід'ємною складовою діяльності облікових працівників. Це такі чинники, як складна структура ведення обліку і бізнесу в країні; постійні зміни і неузгодженість в законодавстві; складнощі, що виникають у сфері роботи з податковими органами і постійними змінами податкового законодавства; нерозуміння кола обов'язків і специфіки роботи бухгалтера керівником підприємства тощо.

Тому практичні заняття, є важливим елементом навчального процесу, який дозволяє закріпити знання, одержані на лекції, і наблизити їх до реальних умов життя із врахуванням зазначених негативних чинників.

Лабораторне заняття – це одна з ефективних форм навчального заняття, при якій студент під керівництвом викладача особисто проводить натурні або імітаційні експерименти чи досліді з

метою практичного підтвердження окремих теоретичних положень навчальної дисципліни, набуває практичних навичок роботи з лабораторним устаткуванням, обладнанням, обчислювальною технікою, вимірною апаратурою, методикою експериментальних досліджень у конкретній предметній галузі.

Лабораторне заняття з облікових дисциплін повинно бути забезпечено методичними рекомендаціями до виконання роботи, мати визначену мету, завдання і чіткий опис порядку її виконання, а також контрольні питання для перевірки знань з певної теми. Проведення лабораторних занять з облікових дисциплін повинно здійснюється на комп'ютері, з використанням мультимедійного проектора, опорного конспекту, бланків документів тощо. Контроль знань студентів необхідно проводити шляхом комп'ютерного тестування.

Важливе значення в навчальному процесі займає семінар, який пов'язаний зі всіма видами навчальної роботи і, насамперед, з лекційним заняттям та самостійною роботою студентів. На якість семінарського заняття впливає те, як була проведена і засвоєна лекція, а також здатність студента здійснювати самостійну позааудиторну роботу з першоджерелами, документами, додатковою літературою.

Існують такі види семінарських занять: просемінари; семінар-коментоване читання; семінар-розгорнута бесіда; семінар-конференція; семінар за методом малих груп; семінар-дискусія; спецсемінар; семінар-контрольна; семінар-колоквіум; семінар – «мозковий штурм».

На сьогоднішній день необхідно активно змінювати методикою проведення семінарських занять при вивченні облікових дисциплін, особливо на старших курсах. Класичні семінари, коли відбувається доповідь студента за результатами самостійної роботи у вигляді реферату, конспекту, розгорнутого плану або тез, в достатній мірі не активізує весь його розумовий потенціал і не в повній мірі сприяє виробленню можливостей до самостійного і критичного мислення. Семінарські заняття необхідно проводити у формі діалогів і дискусій з проблемних питань, ділових ігор, полеміки, які можливо організувати шляхом поділу академічної групи на малі групи. Робота в групі шляхом здійснення виступів, повідомлень, надання доповнень, відстоювання власної думки, постановки і відповідей на питання активно стимулює розумові ресурси і мислення студентів і розвиває якості, якими повинен володіти бухгалтер (активність, комунікація, високий рівень емоційного контролю, самостійність, тактовність, відповідальність, творчий підхід до вирішення завдань тощо).

Також викладач повинен вміти підтримувати позитивний загальний мікроклімат в процесі навчання, що покращує настрій суб'єктів навчального процесу і сприяє кращому засвоєнню матеріалу і розвитку їх розумових якостей. Необхідно відмітити, що студенти активізуються при наданні їм доручень з виконання асистентських функцій, а також стимулювання взаємодопомоги між студентами, коли сильніші студенти допомагають слабшим під наглядом викладача.

Однією із проблем є відсутність сучасної матеріально-технічної бази навчальних закладів, що не дозволяє готувати високо кваліфікованих фахівців, які можуть бути конкурентоздатними в Україні та за кордоном.

Для покращення ефективності процесу навчання необхідно сприяти збільшенню практичної складової в освітньому процесі, тому що практичне застосування теоретичних знань завжди є найважливішим стимулом до навчання. При викладанні облікових дисциплін повинен дуже тісно підтримуватися зв'язок теорії з практикою, через закріплення теоретичних знань шляхом розв'язання задач, виконання ситуаційних завдань, пошук вирішення проблемних питань тощо.

Практика передбачає удосконалення професійно-практичної підготовки студентів, надання їм достатнього обсягу практичних знань, умінь і навичок, відповідно до кваліфікаційних вимог, з використанням матеріально-технічної бази місця проведення практики. Завдяки практиці, знання, отримані в навчальному закладі, стають конкретизованими і підтверджуються здобутим досвідом.

Для студентів економічних спеціальностей навчальними планами передбачаються такі *види практик*: навчальна, навчально-виробнича, виробнича, переддипломна.

Вимоги сучасного розвитку суспільства потребують безперервного удосконалення

навчального процесу. Забезпечення відповідної якості професійно-практичної підготовки є одним з найважливіших завдань ВНЗ, тому посилення практичної підготовки студентів вимагає нових підходів до проведення виробничої практики. Дуже часто практика носить формальний характер і зводиться до закріплення студента на підприємстві та вивчення ним порядку роботи окремого підрозділу, що не сприяє розвитку професійної майстерності майбутнього фахівця. Висока конкуренція на ринку праці в Україні і за кордоном вимагає внесення змін в проведення практики, потребує розробки нових механізмів співпраці з підприємствами, вивчення зарубіжного досвіду для підвищення ефективності практичного навчання. Тому при підготовці студентів необхідно активно сприяти розвитку їх практичних умінь і навичок, максимально адаптувати вміння студента до існуючих умов майбутньої професійної діяльності.

Підвищити рівень проходження виробничої практики можливо шляхом проведення навчальних тренінгів на базі створеного у ВНЗ «віртуального підприємства». Виробничою практикою на базі «віртуального підприємства» може займатися окремий підрозділ ВНЗ, який буде координувати безперерйну експлуатацію програми. Створене «віртуальне підприємство» максимально адаптується до реального бізнес-середовища. Навчальні тренінги повинні проводитися у підготовлених комп'ютерних лабораторіях на платформах, що обираються ВНЗ виходячи з економічної доцільності, а також бути повністю забезпечені детальними методичними рекомендаціями про цілі, завдання і результати практики такого виду.

Створення «віртуального підприємства» у ВНЗ для економістів може мати широкий спектр застосування і виконувати завдання передбачені не тільки виробничою практикою студентів, а також використовуватися для проведення наукових експериментів аспірантами, докторантами та здобувачами. У межах «віртуального підприємства» можуть моделюватися складні комплексні процеси та ситуації господарської діяльності, аналізуватися варіанти вирішення проблем, що виникають, ухвалюватися управлінські рішення тощо.

Після проходження виробничої практики на базі «віртуального підприємства» студенти поглиблюють своє розуміння про функціонування підприємства, ознайомляться з документооборотом підприємства, оволодівають навичками та вміннями виконувати завдання та обов'язками фахівців окремих підрозділів, набудуть досвід роботи в колективі.

Ще одним з ефективних видів проведення виробничої практики є її проходження студентами за кордоном. Метою практичного навчання за кордоном є сприяння інтеграції національної економічної освіти до світового освітнього простору на основі закріплення теоретичних знань студентів та вивчення практичного досвіду з організації та ведення бізнесу у сучасних умовах з застосуванням новітніх технологій в країнах з розвинутою ринковою економікою.

Базами практики студентів за кордоном виступають сучасні організації (підприємства, фірми, компанії, установи) певного виду діяльності у провідних країнах світу. Це можуть бути підприємства харчової, зернопереробної, машинобудівної, енергетичної, паливної галузей промисловості, а також компанії торговельної, аудиторської, готельно-ресторанної та туристичної сфери. Студенти облікових спеціальностей можуть вивчати: порядок ведення фінансового і управлінського обліку; формування фінансових результатів діяльності; складання бухгалтерської, податкової звітності тощо.

Залежно від конкретного напрямку підготовки, спеціальності студентів та навчального плану визначається вид, тривалість і терміни проходження практичного навчання за кордоном за узгодженням всіх деталей з приймаючою стороною.

Проходження виробничої практики за кордоном надає значні переваги у подальшому навчанні студента та професійному становленні, зокрема:

- отримання практичних навичок, досвіду та знань у роботі за фахом в організаціях (підприємствах, фірмах, компаніях, установах);
- самореалізація і набуття впевненості у власних силах;
- набуття знайомств у професійній сфері, які можуть виявитися дуже корисними в

майбутньому;

- порівняння методів ведення обліку і оподаткування в Україні та за кордоном,
- ознайомлення з національними особливостями ведення обліку і оподаткування, мовним і культурним середовищем країни перебування;
- знайомство з культурою, побутом та звичаями місцевого населення;
- удосконалення іноземної мови та спеціальної фахової лексики тощо.

У студентів виникає можливість повчитися та попрацювати на підприємстві в нових, незвичних і цікавих умовах, з використанням комп'ютеризованого обладнання та новинок техніки, розширити свій світогляд. Це дає змогу отримати нові навички та безцінний професійний досвід, взяти та синтезувати найкраще та найкорисніше, щоб використати в своєму подальшому житті, можливо, вийти на перспективні інвестиційні проекти.

Головною метою виробничої практики у ВНЗ повинно бути не тільки закріплення теоретичних знань, а й підготовка глибоко мотивованих спеціалістів з розвиненими практично-професійними навичками, готових до виконання завдань сучасної економіки в Україні та за кордоном; творчих особистостей, здатних аналізувати та розробляти перспективні програми розвитку, як окремо взятого підприємства так і галузі.

Висновки і перспективи.

Методика викладання облікових дисциплін в сукупності повинна направляти студентів у напрямі свідомого засвоєння навчального матеріалу та сприяти його закріпленню в подальшому, а також розвивати навички самоконтролю студентів.

Успіх опанування облікових дисциплін студентами багато в чому залежить від педагогічної майстерності викладача, «бухгалтерський облік – це не сукупність реєстрів і звітних форм, це, передусім, стиль мислення» [1, с. 77]. Задача викладача полягає у передачі, під час навчання, студентам вміння критично мислити бухгалтерськими категоріями.

В умовах стрімкого розвитку суспільства і економічного розвитку необхідно посилювати роль і значення бухгалтерської професії і запроваджувати безперервне підвищення кваліфікації бухгалтерів протягом всієї їх професійної діяльності.

Список використаних джерел

1. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський облік: роздуми вченого. Житомир: Рута, 2001. 100 с.
2. Грицуленко С. І., Потапова-Сінько Н. Ю., Гарбера К. М. Методика викладання економічних дисциплін: навч. посіб. Одеса: ОНАЗ ім. О. С. Попова, 2012. 224 с.
3. Карпенко О. В. Управлінський облік: організація, методологія, методика викладання: монографія. Полтава: РВЦ ПУСКУ, 2005. 341 с.
4. Методика підготовки та проведення лекцій у Київському національному університеті внутрішніх справ: метод. рекомендації / За ред. Є. М. Моїсєєва. URL: http://www.naiu.kiev.ua/tslc/pages/nmr/doc/molodym_vkld/MetRec_lekc.doc (дата звернення: 01.01.2017).
5. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2009. 472 с.
6. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / [З. Н. Курлянд, Р. І. Хмелюк, А. В. Семенова та ін.]; за ред. З. Н. Курлянд. – 3-тє вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2007. 495 с.
7. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII / Верховна рада України // База даних «Законодавство України». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 01.01.2017).
8. Чижевська Л. В. Методика викладання облікових дисциплін: навч. посіб. / За ред. проф. Ф. Ф. Бутильця. Житомир: Рута, 2003. 504 с.
9. Ясишена В. В., Волинець В. І. Методологія наукових досліджень і викладання облікових дисциплін: навч. посіб. Тернопіль: Крок, 2017. 231 с.

Статтю отримано: 24.01.2018 / Рецензування 25.02.2018 / Прийнято до друку: 30.05.2018

Valentyna Yasysheva

PhD (in Economics), Associate Professor
Department of accounting and auditing
Vinnitsa education and research institute of economy
of Ternopil national economic university
Vinnitsa, Ukraine

E-mail: valentyna.yasysheva@gmail.com

Nadiia Golovai

PhD (in Economics), Associate Professor
Department of accounting and auditing
Vinnitsa education and research institute of economy
of Ternopil national economic university
Vinnitsa, Ukraine

E-mail: nadyagolovay@gmail.com

PROBLEMS OF THE ACCOUNTING DISCIPLINES TEACHING METHODOLOGY

Abstract

Introduction. Labor market places high demands on accounting and analytical workers in present conditions of fierce competition, rapid technological progress, growth of information resources, and globalization of life phenomena. Accountants must have high practical skills, creative approach to solving tasks, ability to solve problem situations and to adapt quickly to changes in the legislative sphere and market economy, etc. To prepare high-quality accountants, it is necessary to investigate problems concerning the improvement of teaching methods of accounting disciplines, taking into account the peculiarities of modern society development and the economic needs.

Methods. To achieve this goal, the following methods were used: analysis and synthesis, induction and deduction, generalization and comparison (during theoretical generalizations and formulation of conclusions); systematic approach (in studying the forms of conducting training sessions considering accounting specifics).

Results. It is substantiated the necessity of educator's role increasing during the teaching of accounting disciplines for the purpose of state economic development, intellectual development of the nation, and increasing the accounting specialists professional competence. A number of problems of methodical nature are disclosed influencing the training of accountants and improvement of specialists training quality. The importance of using active teaching methods is considered. With the aim of increasing students' knowledge acquisition, different kinds of lectures, practical, laboratory and seminar classes are described, characterized and systematized. Modern approaches to improving the professional training of accounting specialists are considered.

Discussion. Prospects for further research are to improve the methodology of conducting various forms of training for the development of accounting specialists critical thinking style and promotion of their life-long education.

Key words: teaching methodology, accounting disciplines, teaching methods, lectures, practical classes, types of practice.

References

1. Butynets, F. F. (2001). *Bukhhalterskyi oblik: rozdumy vchenoho* [Accounting: thoughts of a scientist]. Zhytomyr: Ruta [in Ukrainian]
2. Hrytsulenko, S. I., Potapova-Sinko, N. Yu., & Harbera, K. M. (2012). *Metodyka vykladannia ekonomichnykh dystsyplin* [Methods of teaching economic disciplines: studies. allowance]. Odesa: ONAZ im. O. S. Popova. [in Ukrainian]
3. Karpenko, O. V. (2005). *Upravlinskyi oblik: orhanizatsiia, metodolohiia, metodyka vykladannia: monohrafiia* [Management accounting: organization, methodology, teaching methods: monograph]. Poltava: RVTs PUSKU [in Ukrainian]
4. Moiseiev, Ye. M. (Ed.) (2004). *Metodyka pidhotovky ta provedennia leksii u Kyivskomu natsionalnomu universyteti vnutrishnykh sprav: metod. rekomendatsii* [Methods of preparing and conducting lectures at the Kiev National University of Internal Affairs: method. recommendations]. Retivied from http://www.naiuu.kiev.ua/tslc/pages/nmr/doc/molodym_vkld/MetRec_lekc.doc [in Ukrainian]
5. Ortynskyi, V. L. (2009). *Pedahohika vyshchoi shkoly* [Pedagogy of Higher Education]. Kyiv : Tsentr

uchbovoi literatury [in Ukrainian]

6. Kurliand, Z. N. (Ed.), Khmeliuk, R. I., Semenova A. V. et al (2007). Pedahohika vyshchoi shkoly [Pedagogy of higher education: studies. Allowance (3rd ed.)]. Kyiv : Znannia [in Ukrainian]

7. Pro vyshchu osvitu: Zakon Ukrainy vid 01.07.2014 № 1556-VII / Verkhovna rada Ukrainy / Baza danykh «Zakonodavstvo Ukrainy» [Law of Ukraine «On higher education» (07.01.2014)] / Verkhovna Rada of Ukraine]. Retrived from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (data zvernennia: 01.01.2017). [in Ukrainian]

8. Butynets, F. F. (Ed.), Chyzhevska, L. V. (2003). *Metodyka vykladannia oblikovykh dystsyplin* [Methods of teaching accounting disciplines]. Zhytomyr : Ruta. [in Ukrainian]

9. Iasysheva, V.V., & Volynets, V.I. (2017). *Metodolohiia naukovykh doslidzen i vykladannia oblikovykh dystsyplin* [Methodology of research and teaching of accounting disciplines]. Ternopil: Krok [in Ukrainian]

Received: 01/24.2018 / Review 02.25.2018 / Accepted 05.30.2018

